

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

виносити: в Австрії:

на цілий рік 24 К
 за пів року 12 К
 на чверть року 6 К
 на місяць 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
 сийкою 7 доларів або 14 рублів;
 з висийкою двічі в тиждень 6 до-
 ларів або 12 рублів; з висийкою
 що суботи 5 доларів або 10 руб.
 Поодинокі числа по 10 сотників.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових поштів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
 неділі і руских свят о 5 год.
 по полудні. — Редакція, адміні-
 страція і експедиція „Руслана“
 при ул. Хмельовського ч. 15, II
 поверх. Експедиція місцева
 в Агенції Соколовського в паса-
 жі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише з
 попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
 вільні від порти. — Оповідки
 звичайні приймають ся по ціні
 20 с. від стрічки, а в „Надісл-
 ній“ 40 сот. Подяки і приватні
 донесення по 30 сот. від стрічки

Становище австрійської соціал-демократії су- проти балканської пожежі.

(Δ) Коли на Балкані вже на добре по-
 чала ся війна і по всій Європі запанувала
 воєнна тривога, австрійська соціал-демокра-
 тия з цілою силою дує в мирову трубу. Нема-
 нічого смішнішого, як ея миролюбива по-
 става сторонництва, котре всь проголошує
 боротьбу і то кроваву усобицю в державі. А
 при тім представляють сі червоні міжнарод-
 дові справи так, начеби они лише були ан-
 гелами мира, а всі інші перли до війни, при-
 носили гекатомби „мольхови милітаризму“ а
 народови виїмали стрижині з костий.

„Австрію не обходить зовсім Балкан,
 кажуть соціал-демократи, і тому она не по-
 винна навіть пальцем кивнути, хоч би на
 балканським вулкані не знати що діяло ся“. Та-
 кими мудрощами пописував ся вже това-
 риш Еленбоген в делегації, а „Arbeiter Ztg.“
 вимахувала мировою пальмою, а крім того
 головою управа авст. соціал-демократії нама-
 гає ся в окремій відозві урядово „ратувати“
 мир.

Є се звичайний дешевий спосіб соціалі-
 стів, наколи щось потребує пильної уваги,
 то австр. або й загранична соціал-демокра-
 тия зараз має на поготові такі способи, що
 є агітаційним середником. Соціал-демокра-
 тия зараз в таких случаях виступає із своїми
 внесеннями, резолюціями, заявами, чи то в
 законодатних тілах, чи на вічах, або в ча-
 сописях.

Також в сучасній хвилі, коли балкань-

ський овид засунув ся зловіщими хмарами,
 засияло знов заране мира з того часу, як
 Arbeiter Ztg. в недільнім числі своїм при-
 хильникам проголосила мир. Ся відозва під
 писана всіма верховодами сторонництва (че-
 ські сепаратисти не прилучили ся до сего, бо
 не хочуть чути про мирові переговори) і ви-
 ходять з того заложення, неначе Австрія не-
 обачно і неправно намагала ся вмішати в
 балканську боротьбу. „Австро-Угорщина“, ска-
 зано в сій відозві, „намагає ся тепер виступа-
 ти на Балкані яко судія і впорядчик“.

Проти влучних виводів гр. Берхтольда,
 що Австро-Угорщина повинна серед усяких
 умовин берегти інтересів свого естования на
 Балкані, висуюють соціалісти такий погляд,
 що Австро-Угорщина має лише одинокий
 інтерес на Балкані: мирну обміну плодів з
 балканськими народами. Але що сю обміну
 плодів з Сербією і Болгарією спиняють там
 і утрудняють цілими роками, сему винні, по
 думці соціалістів, хліборобники. А щоби у-
 сунути сі перепони, не треба би на границю
 посилати жовнів, але належить зломити сп-
 лу і вплив хліборобників в Австрії і Угор-
 щині усуненем цлових рогачок. Отже не вій-
 на з Сербією, але борба з хліборобською го-
 лодовою політикою, отсе та балканська полі-
 тика, якої нам треба.

На такім прозорім крутістві основує ся
 соціалістична хитка премудрість. Творці сеї
 відозви не дуже намагали ся над логікою
 свого розумовання. На їх погляд балканське
 пересиле перестане естувати для нашої
 монархії, наколи лише монархія змінить на-
 прям своєї цлової політики супроти балкань-
 ских держав, то значить, наколи відчинить

цлові рогачки і випустить до Австрії подо-
 статком худоби і м'яси. Хитрі спорудники
 відозви мабуть не знають, що балканські
 держави заборонили взагалі вивозити худобу,
 збіжжя і пашу. Отже хочби Австрія як широко
 відчинила рогачки, то через те не прийде
 сюди ані оден сербський або болгарський віл.

Крім того товариші в Arbeiter Ztg. ви-
 словлюють дивоглядний погляд: „Хто має
 панувати в Санджаку, се нехай рішає ся між
 Турками і Сербами, бо се не доторкує ся ін-
 тересів Австрії! Цілий Санджак не стоїть
 костий одного робітника. Поривати ся задля
 Санджаку до війни було би безпримірним і
 неодвільним злочином. Колиб Австрія об-
 садила Санджак, загнала би сама південних
 Слов'ян в обійми царизму“.

Тим способом соціал-демократи вказу-
 ють, неначе Австрія задля Санджаку баж-
 ала допустити ся „неодвільного злочину“. Що
 Австрія має дійсно важні інтереси ество-
 вання на Балкані, се промовчує Arbeiter Ztg.
 в своїй відозві, бож уже тепер промисл і
 торгівля Австро-Угорщини потерпіла великі
 втрати наслідком заволодіння на Балкані.
 Торговий оборот спинив ся а мораторій в бал-
 канських державах заповідають також великі
 втрати Австро-Угорщині. Довга війна балкань-
 ска мала би для Австро-Угорщини необчисли-
 мі наслідки.

Се відчули би також болючо і робітничі
 верстви на власній шкірі. Тисячі робітників
 заняті в промислах вивозових на Балкан, а
 вже тепер можна відчувати застою в інтере-
 сах з Балканом. Arbeiter Ztg. сама була при-
 неволена се признати в передовиці з 12. с. м.
 Так само признає се дневник в новинці, що

робітники фабричного виробу обуви тепер в
 порівнянню з давнішими роками відчують
 безробітє, бо на Сході не роблять замовлень,
 а наслідком того треба буде звільняти фа-
 бричних робітників. Так само відкликано за-
 мовлення для Росії, Мавджурії і Лондону.
 Крім того наспіли тривожні вісти з Сербії, що
 там проголошено бойкот проти австрійських
 вивозів.

Мирове посередництво Австрії не може
 бути причиною сего, бо й Росія мала в тім
 участь. Чиж Австрія не повинна би виступи-
 ти з рішучим представленням проти таких
 прояв, наколиб они частійше повторяли ся?
 Російські збіжжєві купці зараз домагали ся по-
 мочи російського правительства, коли тільки
 рознесла ся вість про зачинење Дарданелів
 Туреччиною. Чиж промисл, торгівля і робі-
 тничі верстви австрійські не мають такого са-
 мого права, наколи балканська війна заподі-
 вав їм великі шкоди? Для чогож соціал-де-
 мократи не звертають ся із своїми докорами
 против тих, що викликали пересилење? На-
 коли Австро-Угорщина в поважній хвилі ви-
 ступає в обороні своїх інтересів на Балкані
 (а зложила вже доволі доказів миролюбиво-
 сти), то се не можна назвати заборчними зма-
 ганнями, особливо наколи тут розходиться
 дійсно о інтереси ествання. Тим способом не
 вперше виявили соціал-демократи свій па-
 трістичний пастрій і показали, що для них
 честь держави і єї могутність зовсім бай-
 дужні.

Головні напасти соціалістів звертають ся
 проти ухвалених військових кредитів. Однак
 делегати, котрі сі домагання піддержували,
 відчували добре велику одвільність. Чиж

„Довкола“ війни.

Від якогось часу всі галицькі дневники
 винайшли спосіб писати „довкола“ або „нав-
 круги“ чогось, а не про щось або „о“ чімсь.
 Возьміть котру небудь часопись в руки, всю-
 ди найдете наголовки: „Wokoło wojny, дов-
 кола соймової виборчої реформи, вьокруг
 мазепинського движєнія“. Буває часом, що ре-
 дактор пише такі справді про щось, а на-
 зиває се довкола; але буває частійше
 так, що він дійсно ходить тільки довкола, як
 кіт навкруги дрянової клітки, в котрій сидить
 зловлена пташка. Колиб міг, він би про неї
 заговорив зубами, а так лише ходить „дов-
 кола“.

Сей публіцистичний звичай, писати дов-
 кола чогось, має багато своїх добрих сторін.
 Тут не треба входити в хату, аби побачити,
 який у ній лад; вистане походити довкола
 неї і вже можна писати про те, що є в сере-
 дині. Так н. пр. москвофіли лише ходять нав-
 круги нашого „мазепинського лагєра“ і загля-
 дають з поза плота, що у нас на обід варить
 ся. У нас добачують они лише „изнеможєніє“
 систему „клерикальних фараонов“ „вален-
 родов“; а в себе завісїди „кураж“ и еман-
 сипировку — розуміє ся, від своєї чести,
 віри і народности, — притім самі спасєнні
 „учреждєнія, сближєніє сь русской культурой“
 і всякі інші „увлєчєнія і попечєнія, движе-
 нія і сражєнія“.

А ще тепер, як у воздусі порохом пахне,
 кураж у москвофілів ростє тим більше, чим
 більше котрий випє „на кураж“. Ми вже те-
 пер у них не називаємо ся инакше, лише

„мазепинцями“, все одно, чи про нас пишуть
 старокурсники, чи новокурсники. Значать,
 московські наймити дивлять ся на нас всі-
 тими очима, якими дивилось московське пра-
 вительство на Мазепу перед 200 роками, на-
 казавши проклинати єго що неділі у всіх
 церквах. Ми ізмінники-зрадники, а они самі
 чесні і порядні люди! Якого то довгого і кру-
 того душевного розвитку треба, щоби свої
 власні люди так каяли своє власне гніздо,
 щоби дійсні зрадники важили ся вірних синів
 свого народу посуджувати о те, чим самі зай-
 мають ся і з чого живуть!

Що нам Балкан! Ми ось у себе воюємо
 щодня на всі боки. Тут москвофіли, тут По-
 ляки, тут жида, тут свої партії — всі водять
 ся за чуби не гірше голодних Чорногорців.
 Поляки — треба сказати: в сі Поляки без
 розбору, бо вже про якісь виїмки не чувати
 — прозивають нас гайдамаками-різунами.
 Рускі хлопці не різали так польських панів, як
 Мазури 1846 року, але що се має до річи?

Від університетского профєсорса зачавши
 а на останнім вознім від „штайрмату“ скін-
 чивши, кождому польському Мацькови здає ся,
 що руский Грицько нічим иншим не може
 бути, тільки гайдамакою. Так єму вже на ро-
 ду написано і тут не поможе ні польська гім-
 назія, ні польський університет, в котрих би
 Грицько вчив ся, ані вся висока польско-га-
 лицка культура, в якій Грицько мусить жити,
 хочби не хотів. Ніщо не помагає і хоч ти єго
 мий і чеши і Сенкевича давай читати і при-
 носи єму польську ковбасу завинєну у „Stow i
 polsk-im“, — „rozwydrzony“ гайдамака як
 був, так буде. Одна лише буває рада на та-

кого гайдамаку, а то перехід на латинство і
 на польське. Тоді вже pan Grzegorz — нехай
 і запиває ся по львівських шинках і жидці роз-
 биває голову і нехай говорить по польськи kół,
 wun i barabula — він уже не гайдамака,
 тільки szlachetny syn rycerskiego narodu.
 Львів продукує таких szlachetnych synów що
 року коло півтора тисячки, значить, є надія
 — очевидно у львівського маїстрату — що
 за яких три тисячі років всі 30 мільонів Ру-
 сьнів перестануть бути гайдамаками.

Але поки що треба з ними воювати.
 Отже йде борба і за великі справи, як за уні-
 верситет, і за зовсім невеликі, н. пр. за ков-
 баси з рускої масарні, яку заложив наш „Со-
 юз для продажі худоби“ — у Львові. „Dziennik
 polski“ вже остерігає „polskie społeczeń-
 stwo зовсім не на жарт, щоб не купувало у
 сій рускій масарні нічого. В нагороду за се
 редактор „Dziennik-a polsk-ogo“ дістане пев-
 но, або вже дістав від польських різників ці-
 лих п'ять кілометрів prawdziwie polskich
 kielbas z prawdziwie polskich świń, бо, як
 відомо, руских ковбас навіть не може бути,
 бо руских безрог нема, а коли й годують ся
 у нас безрог, то або якісь чужоземні Йорк-
 шіри або просто інтернаціональні сотворія
 свильського роду — тай вже. Війна навіть за
 ковбаси дійде небавом так далеко, що прав-
 диво польський патріот ніколи вже не буде
 їсти польської ковбаси з „руским компотом“,
 себ то з капустою і картоплею, бо така мі-
 шанина може довести єго до різних внутріш-
 них непатріотичних революцій.

Я не знаю докладно організації і робо-
 ти нашого Союзу для продажі худоби і без-

рог, але думаю, що се є найпотрібніше това-
 ристо у нас й що оно довгі літа може мати
 безліч роботи. Адже всякої худоби і безрог у
 нас дуже багато. Та худоба ходить і по містї,
 політикує і рве, валєє, кого стріє — от як-
 би наш Союз закупив її та післав голодним
 Чорногорцям і Сербам або й африканським
 канібалам на сніданє! Без ніяких посеред-
 нїцтв заграничних міністерств затихла би у
 нас війна за університети і ковбаси...

Але на се надії нема і треба воювати далі
 Війна не втихає.

Тим більше, що ми маємо свою Чорно-
 гору і свого чорногірського короля Кирила
 Кожем'яку, котрий у довголітній борбі з по-
 пами „натяг свій ум кріпостию“ і вже неод-
 ному Печенїгови з Печенїжина дав ся в зна-
 ки тай неодну печєню зів і в Снятині і в Ко-
 ломиї і у Відні. Се одинокий Русин, що має
 своє військо і Запорожську Січ в Жабю, а ко-
 шових і атаманів повисєнько по цілій галиц-
 кій Русі. Стілько старшини і Хмельницький
 не мав, що наш Кирило. Отож по 23 літах
 борби з малими „попами“, яка нарешті ве-
 ликої слави не може принєсти, бо малий піп
 може боронити ся лише кропилом, чорногір-
 ский король Кирило задумує закінчити війну
 знищенєм найбільшого Попа в Галичині. Тут
 хоч є з ким зміряти ся. І ми небавом будемо
 читати в часописях телеграми:

Жа б є. Зарядженє мобілізацію всіх Сі-
 човиків. Пороху нема, бо ше король Кирило
 єго не вивайшов. Виострено всі деревляні то-
 пірці. Роздано самі червоні, дуже сильні лен-
 ти, котрими можна би по татарски вязати на-
 ционал-демократів, понів і їх прихвостнів.

Австро-Угорщина одна має остати безборонною і виставленою на поталу ворогів? В Австрії певно не дійде до того, щоби соціалісти подібно, як у Франції Жорж, домагалися більших гармат для воєнних кораблів. Також італійські соціалісти, котрі бодай в душі були за триполітанську війну, не найдуть наслідуючи між австрійськими соціал-демократами. Наколи Австро-Угорщина хоче бути приготовленою на всякі можливі случаи, то не можна тут говорити про марноване народно-го майна, а навпаки можна говорити про безумне нищення майна, наколи будемо мати на тямці викликане соціалістами віденськими знищене по школах і прилюдних будівлях з д. 17. вересня 1911. р.

Австро-Угорщина змагає так само, як і інші великі держави європейські до обмеження балканської пожежі, а полевий оклик соціалістів звучить: ніякого вмішування в балканські справи! Тут отже зовсім не має змісту оклик: Балкан для балканських народів. Соціалісти не повинні викликати грози, а вже зовсім не може їх паперова відозва до народів, хоч підписана цілою виконною управою соціал-демократичного стороництва, обезпечити світовий мир.

Однак соціалісти не обмежили ся до своєї відозви до народів, але їх міжнародне бюро виступає з предлогод, яку вже давно європейська дипломатія з більшою повагою і великими заходами подавала балканським народам, а іменню „порузуміне“ — замість війни. Тимчасом соціалісти в своїй премудрості не знають иншого способу для заради балканської війни, як невіддале наслідуючи і повторюючи сего домагання, з яким давнішнє європейська дипломатія виступала зовсім безуспішно. Не можна собі подумати сьмішнішою і соромнішою чванливості як ся соціал-демократична рада. Отже Arbeiter Ztg, впевняла, що Австро-Угорщина не має чого глядіти на Балкані, а міжнародне бюро признає тепер, що Австро-Угорщина яко велика держава особливо інтересована подіями балканськими.

Австрійська соціал-демократія не встигла перевести порозуміння в своїм таборі з ческими „сепаратистами“, а тепер соціалістичне бюро виступає з своєю дипломатичною радою о „порузуміне“ між балканськими державами!

Просимо відновити передплату.

Коломия. Тут надруковано 100.000 примірників Дрепера, Запорожця і кантичок з січовими маршами.

Снятин. Дивізія Січовиків співає ту на толоці вже п'ять днів беззастанно: „Гей, там на горі Січ іде!“

Жабів. (Від нашого власного воєнного кореспондента з Янівника). Довідуся з дуже поважного жерела, що перший напад має бути на „Попа Івана“ в Черногорі. „Попадю“ хочуть лишити в спокою, але „Попа Івана“ мають рознести, щоб і сліду не було з него.

Криворіжя. На Черемоші повно Кирилових даравових дреднаутів. Ждуть на випадок, як би напад не повів ся і військо мусіло вертати ся.

Жабів. „Попа Івана“ вже обступили Запорожці зі всіх боків. Лізуть уже ему на голову. Піп не противить ся, Ранених ані одного.

Жабів. (1. год. вночі). З верха Попа Івана лунає вже пісня: „Гей, там на горі Січ іде!“ Вся Черногора тремтить. Застромено хоругв. Пускають „фаєрверки“. Воєнна рада рішила не розкидати „Попа Івана“, тільки скасувати се ім'я, а гору назвати Радикалом і на ній заложити фортецю. „Попадю“ продали вже жидом.

Устеріки. Тому що король Кирило ще не діваст концесії на зеліницю, его військо вертає Черемошом дреднаутами, по 25 люда на кождім. Забралко мамалиги і постолів. По відпочинку напад на Львів. Військо читає Дрепера.

Пожнемо, то побачимо, чи так буде. Але вже і тепер у нас війна на кождім кроці на всі боки, по містах і селах, по склепах і редакціях. А на якусь „мирову конференцію“ і не заносить ся. Ніхто про те й слухати не хоче.

Ось і маєте „довкола“ війни!

Воєнна сила турецької армії.

(Х) Скоро вже вибухла загальна війна на Балкані (бо як звичають, уже крім Сербів і Болгарії та Греції розпочали воєнні кроки), то мимохіть звертає ся бачність загальна на турецьку армію і насуває ся питанє, чи она одоліє таку трудну задачу, яка їй тепер припадає, рівночасно вести боротьбу проти чотирьох держав. Хоч се вельми трудна і непевна справа, наперед видавати суд про можливі вигляди воєнної супротивності військ, однак всеж таки можна з числа воєнних сил, якими розпоряджають противні сторони, а також з їх справності і боевості виробити собі менше більше вірний погляд на вислід боротьби.

Одніюючи справи з такого становища, не можна Туреччині віщувати лихих наслідків. Також у військовій управі турецької армії мають корисний суд про справність турецького війська, а доказом сего служать обставина, що Туреччина мимо вельми трудних обставин (по цілорічній війні з Італією) з відпорного становища перейшла до заціпного. Наколи передовсім розглянемо ся в чисельнім стані воєнних сил, то побачимо, що противники Туреччині можуть виставити около 500.000 війська, в тім 18.000 кінноти і 1633 гармат. Сі воєнні сили можуть ще бути скріплені народним ополченням, котре трудно означити чисельно. Супроти того може Туреччина виставити 600.000 війська, в тім 20.000 кінноти і 1838 гармат. Вправді се число обмежить ся задля того, що Туреччина не може азійських військ сюди стягнути крім анатолійських. Але й балканські держави приневолени частю своєї армії лишити дома, так що обі сторони що до числа менше більше рівноважать ся. Також уоружене буде менше більше рівномірне.

Однак чим Туреччина перевищує балканські держави, то в жовнірський матеріал. Загально признають турецьким жовнірам витривалість, слухняність, тверезість і хоробрість аж до саможертви. А особливо Болгарії і Сербії мають яко колишні піддані Туреччині, в турецьких жовнірах рівно завзятих, як безпощадних ворогів. Не мале значіння має і ся обставина, що турецький жовнір беззастанними заворушеннями призвичаєний до воєнних трудів, а боеве життя для него не є нічим незвичайним.

Між військами балканських держав двігаву ся лише болгарська армія на досить новітній ступінь. Однак доперва тепер буде она могла зложити докази своєї боевості і справності в практиці.

Сербське, чорногорське і грецьке військо в порівнянні з турецьким представляє таку марну лихоту мимо всякої чванливості, що Туреччині не трудно буде з ними справити ся. Про турецьку армію досить нагадати, як она в р. 1897 соромно утікала з бовища. Турецька армія є також і з того боку в кориснім положенню, що її заосмотрене є обезпечене, бо довою воєнного матеріалу і засобів живности з Малої Азії не можна спинити. В такім самім кориснім положенню знаходиться також грецьке військо. Тимчасом для Сербії і Болгарії довіз воєнного матеріалу і поживи може бути вельми утруднений, наколиб Австро-Угорщина, Росія і Румунія берегли строго не утральності, бо через те довіз поживи до тих держав був би зовсім перерваний. Те саме можна сказати і про довіз воєнних засобів.

Запобігання і зуживання амуніції є в новітніх війнах при уживанню репетирових карабінів і скорострільних гармат, котрі тут відіграють найважливішу роль, вельми значне. Колиж довіз амуніції з заграниці стане неможливим, то дотичні держави або повинні мати нагороджені великі засоби, або повинні мати фабрики, котрі би виробляли сі засоби потрібні. Що до сего стану, то про балканські держави не можна мати певности. Для війни і всего того потреба багато гроша, а тимчасом фінансове положення балканських держав є вельми невідраднє. Надії на позички в чужих державах вельми марні. Найліпшим доказом остання відмова позички болгарської в Парижі. Вправді і положення фінансове Туреччини не рожеве, однак не треба забувати, що ся велика держава зможе все ще знайти нові жерела фінансові і тим способом зуміє легше двигати воєнні тягарі, як всі противники її на Балкані.

Допись з Черновець.

(Гостина кн. Макса Саксонського на Буковині. — Князь Макс в обороні Шевченка).

Сего тижня гостив у Чернівцях вуйко архієпископа пари Карла Франц Йосифа і Зити, брат саксонського короля, Є. кор. Високість князь о. Макс Саксонський в товаристві ректора львівської духовної семінарії д-ра о. Бодяна.

Достойний гість замешкав разом із ректором у руско-кат. пароха і декана о. крилошанщина Костецкого; відси розбив князь відвідни предсідники краю гр. Меранови, греко-орієнтальному митрополітї Рейтї, що з великою шанною і ввічливістю витали і опроводжували Єго кор. Високість.

Не здобув ся лише на того рода привітанє ректор тутешньої греко-орієнтальної семінарії о. Драчинський, збуваючи его нечемно з порога, що не має часу. Можливо, що не знав, кого має перед собою, але бачучи перед собою сьвященників і чуючи слова, чи можна відвідати отця ректора, міг був на щось чемнішого здобути ся, як збувати гостий з порога: нині не маю часу.

Між иншим звідуював Єго кор. Високість важніші інституції, університет, не минаючи і українського товариства „Народний Дім“. Займаючи ся живо східним обрядом, звиджував князь церкви, не опускаючи за весь час побуту ні раз параклісу, що править ся що дня цілий рік у руско-кат. церкві, а тепер особливо на честь Пресв. Родини.

Любуючи ся ариями, співав князь разом із єрейською молитвословом, причім, як в прилюдних так і приватних розговорах, виявляв стільки розуміння, любови і пошани до нашого обряду, що здавало ся, се не чужинець а рідний.

Незвичайна пам'ять, велике образонанє, основне знанє східних обрядів, живе занятє нашим релігійним, народним і просвітним життям, при сім ввчлива, лагідна вдача, все то живо потягало кожного, хто лише пізнав Єго кор. Високість.

Відвідуючи українське товариство „Народний Дім“ відповів князь по українськи на привітну бесіду голови, чим ввів у премиле зачудованє гурт Українців, які зішли ся численно повитати гостя. Не диво, що одушевлена громада не хотіла розстатися з любим гостем, а Іх кор. Високість радо пробув доброї пів години серед оживленої розмови.

Другого дня відїхав князь самоїздом предсідника в товаристві ректора д-ра Бодяна і латинського пралата о. Шміда до Сучави, де оглянувши тамашні храми і монастир поїхав до Білої Керниць а звідтам оянь до Черновець.

Немилим епізодом явив ся тут о. пралат Шмід, що — мимоходом кажучи — накинув ся до товариства. Користаючи з нагоди о. пралат накинув ся на руско-кат. духовенство, мовляв, яке оно нетолерантне, душехватне, шовіністичне і т. п. Тількиж сим разом хибив сильно пралат Шмід, бо князь о. Макс красше обзнакомлений із справами польсько-руськими, як се о. пралатови здавало ся.

Щоби розвіяти прихильність князя до Русинів, дозволив собі о. пралат на безпощадну критику Шевченка, думаючи одним махом зогидити Русинів.

Перед самим відїздом звернувся о. князь до руского духовенства, що гуртом его відпровожувало, кажучи, що підчас побуту в Микуличині читав Шевченкового „Кобзаря“ і не міг налюбувати ся его поезіями. На се замітив о. пралат Шмід, який також прийшов, що Шевченко знаний атеїст, великий богохульник. Князь о. Макс заперечив сему рішучо, а цитуючи з пам'яті виривки з „Неофітів“ та першої часті „Марії“, каже: „Ні ні, так богохульник не пише. Впрочім треба поняти поета, зрозуміти, серед яких обставин пише та чи має інтенцію хулити.“ Уносячи ся над словами поета: „все упованіє мов на Тебе, Мати, возлагаю... Пренепопечна, блага“... — каже далі князь: „отсі чудові вискази, як загалом велика релігійність, що віє з его поезій, каже мені рішучо відперти сей закид.“ О. крилошанин Костецкий з видним зворушенням подякував Єго кор. Високості за так гарне інтерпретованє нашого генія а о. пралат Шмід збентежений, оправдував ся, що чув так від одного „старорусина“. Князь пра-

щаючи ся заявив, що замовив собі „Кобзаря“ і їдучи через Львів відбере собі его, а розстаючи ся словами „до побачення“, відїхав, лишаючи по собі як найкрасші спомини у всіх, хто его пізнав.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

3 буковинського сойму.

Буковинський сойм був сеї середі видівнею дуже бурливих сцен і простацької бійки між румунськими послами. Пополуднєве засіданє, яке зачало ся в середі о годині 4, тривало до четверга над раном. На дневний черзі були наради над кравним бюджетом за рр. 1910, 1911., 1912. і 1913. Бюджетову розправу отворив пос. Ончул, котрий промовляв дві години. В своїй промові бесідник підчеркнув між иншими потребу згоди між обома народами в краю, т. є. румунським і українським. В тії цілі повинен сойм занятися церковною справою, та в формі адреси до цісаря просити о поділ диєцезії на національні часті, та о основанє українського епископства.

Скандалні сцени зачали ся з промовою другого бесідника Кісановича (рум. дем.), котрий закинув послови Бляду (рум. нар.), що забрав з централї рум. райфайзенських кас 71.000 К, що за ті гроші купив ґрунт і записав на жінку. В відповідь на се прискочив до бесідника пос. Бленду і ударив его з цілим розмахом кілько разів в лице, так що Кісанович уяв. На салї повстало між тим нечуване обуренє і метушня, із всіх сторін посипали ся всілякі оклики.

Предсідник бар. Гормузаки, не можучи привернути на салї порядку, перервав засіданє і зарядив опорожненє галерії, бо і там приходило вже між поодинокими видцями до чинних зневаг.

По отвореню засідання на ново пос. Бленду перепросив палату; для сеї справи вибрано дисциплінарну комісію. Після сего пос. Кісанович продовжував свою промову; накинув ся на румунське студентське товариство Жунімею, котрого члени оплескували в галерії брутальний вчинок пос. Бленду. Закинув також кравному виділові перекупство, в наслідок чого маршалок відобрав ему голос і перервав засіданє на пів години.

По перерві промовляв пос. Штраухер (сион.), а коли скінчив, поставив посол Василько внесок на замкненє розправи. Сей внесок викликав серед опозиції живі протести. Настала нова буря, мимо якої зарядив маршалок поіменне голосованє. Найбільше був недоволений соціалістичний посол Гавришук; він почав навіть технічну обструкцію при помочи свистака. В поіменнім голосованю прийнято внесок пос. Василька 34 голосами проти 4 і замкнено розправу. Головними бесідниками вибрано пп. Василька і Е. Поповича.

По промові пос. Поповича (проти) промовив пос. М. Василько і дав належну відправу пп. Штраухерови і Гавришуків, вказавши на его шкідливу для руского народу роботу.

Остаточно прийнято бюджет у всіх трьох читанях. Засіданє скінчило ся о годині 4. рано.

Війна на Балкані.

Цілий Балкан в огні. Вже й Греція вивіла війну. Розпочали ся рухи турецьких, сербських і болгарських військ і нині-завтра зударять ся ісповідники Христа з ісповідниками Магомета не на житє але на смерть.

Реєструємо телеграфічні вісті з Балкану, яких тепер така скількість, що деякі часописи посв'ячують балканським подіям цілий свій обєм і зміст.

Найперше годить ся занотувати болгарський воєнний маніфест. Він звучить: „Протягом мого 25-літнього правління прямував я все в мирній, культурній праці до поступу, щастя і слави Болгарії і бажав я, щоби болгарський нарід і дальше йшов сим

шляхом. Але Провидіння інакше хотіло. Надійшла хвиля, в якій болгарській нації суджено зречи ся добродійства мира і взяти за оружжя, щоб перевести в діло велику проблему. З тамтої сторони гір Ріліо і Родопе наші брати по крові і віроісповіданню до нинішнього дня, отже в 35 літ по наших висвободженню, не мали того щастя, щоби дістати можливість людського і красшого життя. Всі старання і великодержав і болгарських правительств не зуміли сотворити таких відносин, які би дозволили тамошнім християнам тішити ся людськими правами і свободою. Сльози невільників балканських і нужда мільонів християн, мусіли порухати наші серця, серця племінників і співвіроісповідників, а також серця тих, яким завдячуємо нашу свободу і наше мирне життя т. є. серце великої християнської освободительки (т. є. Росії), а болгарський варід пригадає собі пророчі слова царя-освободителя, що сьвяте діло мусить бути доведене до кінця. Наша миролюбивість є вичерпана і не полишає ся нам инший середник помочи для християнського населення в Туреччині, як взяти за оружжя. Лише в сей спосіб можна би обезпечити їм життя і майно. Анархія в турецьких провінціях грозить навіть нашому народному життю. По убиствах в Іштін і Кочані, турецьке правительство замість щоби справедливо винагородити покривджених, розпорядило мобілізацію воєнних сил. Наша терпелівість була виставлена на велику пробу. Людські чувства, сьвятий християнський обов'язок помочи братам, яким грозить вигублене, честь і достоїнство Болгарії приказує нам поклікати наших синів під оружжя на оборону вітчизни. Наша справа справедлива і сьвята. В горячий вірі на охорону і поміч Всемогучого повідомляємо отсим болгарський варід, що виповіджено війну о людські права християн в Туреччині. Приказую хоробрій болгарській армії, щоби розпочала марш на турецьку область. По нашім стороні і з нами борються ся о ту саму ціль із спільним ворогом армії союзних з Болгарією балканських держав, Сербії, Греції і Чорногорії в тій війні Хреста з півмісцем, свободи з тиранією, маємо симпатію тих всіх, що люблять справедливість і поступ. Полягаючи на ті симпатії нехай хоробрі болгарські жовніри пригадають собі героїства батьків та предків, мужество приятельки Росії-освободительки, нехай спішуть від побіди до побіди! Вперед! З нами Бог! — Маніфест підписаний королем і міністром.

Агенц. Атенська доносить: Перша виповіда війну Сербія, друга Болгарія. Супроти того грецький король не хотіти відірватись від союзників, велів своєму послові в Стамбулі виповісти війну Туреччині і переслав поздравлення для союзних держав.

В Болгарії відбули ся вчера перед полуднем в цілм краю Богослуження на інтенцію успіхів оружжя. В Софії пішла королева до катедри на „Тебе Бога славим“; населене устроїло для неї по дорозі бурливу овацію. Катедра і площа перед церквою була щільно заповнена людьми. В богослуженню брали участь між иншими міністри, послы Греції і Сербії і македонські добровольці. Митрополит відправив, підчас торжественного Богослуження, молебні за короля, королеву, наслідника престоло, королівську родину, російського царя і його рідню, за королів і наслідників престоло в Сербії, Греції і Чорногорії.

По Богослуженню вголосив проповідь на історичну тему сьвятої війни християн проти магометан і освободження братів з під тиранії. Не можна допустити — говорив — щоби Хрест покоров ся перед півмісцем. Король відчитав вчера военний маніфест в катедрі в Старій Загорі. В Софії оживлений рух, по улицях пильно читають маніфест, розліплений на мурах.

В Сербії те саме. Король Петро виїхав вчера о 5. год. рано в товаристві князя Юрія, предсідника міністрів Пашіча і штабу до Нішу. На двірці явили ся члени правительства і скупщини, болгарський і грецький посол, митрополит, достоїнники і численна публіка. По короткім „sercie“ король поправав ся з словами: „Удаю ся до моєї хороброї армії побідного повороту“. Зібрані кликали: „Нехай се буде Божя воля!“ Митрополит уділив королеві благословенства. Серед окликів: „Живіо!“ рушив поїзд. Сербська печать привітала з запалом виповіджене війни і заявляє, що се є війна о висвободжене угнетених братів, права, справедливости і культури.

В Греції на вчерашнім засіданню палати послів заявив міністер заграничних справ, що війну виповіджено і відчитав ноту переслану Туреччині.

Туреччина аж до останної хвилі підступом старала ся відірвати Грецію від її балканських союзників. Веніцельос відчитав королівське письмо, в яким сказано, що муки братів під турецьким ярмом приневольили балканські держави взяти ся за зброю. Відчитав також депешу наслідника престоло, що грецьке військо ймає шеврувало на турецьку область. Міністер маринарки заявив, що грецька флота, якої є однимоким бажанєм, щоби турецька флота покинула свою кріпку (!), виїхнула вже на повне море. Вкінці предсідник палати прошив о дозвіл переслати поздравлення до союзних держав в хвилі, коли армати грають в імя цивілізації (!) і християнства проти варварів.

В Туреччині йде підготовлене до війни. Рада міністрів порішила приказати армії, щоби вступаючи на ворожу область, стерегла ся проступків, а провінціовальним властям приказано, поручити магометанському населенню, щоби жило в згоді з християнами. Число зібраного болгарського війська біля Адрианополя обчислюють Турки на 180,000.

Турки побіджують! Протягом нинішньої ночі напали до Царгорода висти, що військо турецьке перемогло опір болгарського війська біля Тімраш і машерує до Філіппополя. Турецьке військо біля Преполя перейшло на сербську область. Сербі цофнули ся з великими втратами. Турки обсадили Блокгавзі і сумежні становища, Посуваючи ся на чорногорську область заняли Турки Веліцу. В околиці Белополя й даліше кипить борба. Турецьке військо проганяє Чорногорців з під Беране і Гусініє і посунуло ся аж до Андриєвиці.

З Солуня доносять про бої на полудневий захід від Нішу біля Куршумле. По турецькій стороні борються ся альбанські добровольці, які здобули кілька сербських армат. Турецькі форпости в Санджаку звели завзятий бій з сербським військом в околиці Нового Базару і Сільніці, випираючи Сербів. В сїм бою визначили ся хоробрістю альбанські добровольці. На сербській границі біля Подова розпочали ся битви на великі розміри. Обі сторони одержують поміч. Битва веде ся з великим зав'язем. Турки побіджують.

В Старій Сербії мало прийти до вибуху ворохобні.

Що до рухів сербського війська, то читаємо в дописи до „Zeit-ung“: Друга армія спільно з болгарським військом. Перша армія сербська під проводом наслідника престоло кн. Олександра і шефа штабу Бойовича заняла Жібевце. Трета армія, який проводить генерал Янковіч перейшла границу біля Тупальова і заняла турецьку твердиню Бодуева, а четверта армія під комендою ген. Жіковича заняла ряд турецьких блокгавзі. Сербське військо посунуло ся о 15 кіло. в глибину турецької області. „Köln. Ztg.“ доносить з Солуня, що Сербі стягнули оружні сили в долину Морави, а між сільське населене роздають оружжя.

З Царгороду доносять, що Болгарія заатакували турецькі форпости над рікою Арда о 70 кіл. від Філіппополя. Битва тревала до півночі, вчера рано знова єї піднято. Болгарські відділи, побачивши, що Турки одержують поміч, втекли (!!). Після вістий із Скоп'я, розпочали Болгарі ворожі кроки біля Паланки, Нальбенд, Чепелер і Теберет. Болгарське військо заняло важну під стратегічним злядом точку на турецькій області біля Мустафа баші.

Турки обступили височину Загракі коло Гусініє, почім вмаєрували на чорногорську область і станули на горі Польжа. З Царгорода доносять, що Турки віднесли сьвітлі побіди біля Вранії і Тузі і прогнали Чорногорців поза границу. Ся депеша стверджує, що турецьке військо має більше трупів, чим чорногорське, що однак війна веде ся вже на чорногорській області. З Подгориці телеграфують, що турецький гарнізон з Берани зробив собі вільну дорогу приступом на багнети. В хвилі, коли відтято їм відворот, ще 500 Турків находило ся в місті, але були се по більшій часті ранені жовніри, не спосібні не лише до борби, але й до опущення міста.

Бюро Райтера звіщає: Середна колумна

Чорногорців громадять ся коло Тузі, щоби посунути ся до Скутарі. Турки вислали із Скутарі поважні сили на зустрічу. Битва відбуде ся на області дуже некорисній для Чорногорців, іменню на східнім, багністім березі озера Скутарі. На случай погрому не мають Чорногорці можности відвороту, бо будуть мали за собою мале озеро Гум. Північна армія прислала ту 300 ранених. Нема ту лікарів. З Росії пливають великі грошеві жертви. Наслідничка престоло Міліца доглядає недужих.

Аг. Гаваса доносить з Польо: Три полки піхоти перейшли границу біля Еляссон, не зустрінувши опору.

„N. fr. Presse“ пише: Передні сербські і болгарські сторожі вже перейшли границу. На границі відбувають ся горячі борби. Ближніх вістий про місце тих борб і про їх розмір нема. Можна собі прецінь загально витворити понятє, на який ліній єї борби ведуть ся. Передовсім прийшло до битв на північ і північний захід від Адрианополя, потім в Македонії на полудневий захід і на полудне від Кістенділь, вкінці на полудне від Дубніці. Є се борби між Болгарами і Турками. До борб між Турками і Сербами прийшло також в Македонії на полудневий захід від Вранії в околицях Ріштоваца. Битви між Чорногорцями і Турками звисли. Чорногорці втратили доси поверх півтора тисяча людей.

НОВИНКИ.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Сєргія; римо-кат.: Феліціяна. — В понеділок: руско-кат.: Пелагії; римо-кат.: Уршулі. — В вівторок: руско-кат.: Якова еп.; римо-кат.: Кордулі.

— Диспенза на роботу в неділі і сьвята. З Канцелярії гр. кат. Митрополічного Ординаріяту одержуємо до поміщення отсю оповістку: Подає ся до загальної відомости, що Руський Епископат на послідній своїй конференції уділив всім вірним греко-католицького обряду позволення на господарські роботи по 12-ій годині у всі неділі і сьвята до кінця 1912. року.

— Підозріле становище Росії на австрійській границі. Доносять до Відня, що в Сандомірі і кількох инших надграничних місцевинах уміщено в останніх днях по 2 до 3 швадрони російських драгонів, мимо, що по мислі заключеного з Росією договору в колосі 15 кілометрів від границі не вільно кватерувати війська. (Виймок становить Краків). В останніх днях російську граничну сторожу значно скріплено. В кождім більшій селі розміщено козаків; гранична сторожа числить тепер 40—50 тисяч людей над самою австрійською границею.

З Варшави телеграфують: Російські резервісти одержали приказ не виїжджати із місця свого побуту без повідомлення і призову військових властей.

— Наслідки слоти на Покуттю. Зі Станіславова пишуть: Сегорічна катастрофа, наслідком довготривалої слоти прибралася що раз більші розміри. Зроблено засіви ледво в осьмій часті. Є місцевини, де на 300 моргів засіяно лише 40; стирги буйно поросли травою, а навіть там, де стирги прикрито (що стало ся лиш денеде) цілі верстви соломі промокли. Другі покоси конюшини зівсім пропали; є се чорна маса спліснїла. Фасолі пропали. Кукурдзуси вчисти уратовано, але плодозбір треба числяти через половину, бо половиною не дозріла наслідком зимна і недостачі сонця. Картофель є небогато, але можна би їх в части уратувати, та брак рук до викопування.

— Підвишене процентовой стопи. „N. fr. Presse“ пише, що Австрія буде небаком змушенна підвишити процентову стопу найменше на 5 і пів прц. бо в сїх днях підвищить англійський Банк стопу на 5 прц., є отже небезпека, що гроші з Австрії можуть переносити ся за границу.

— Шпигуни перед судом. По переслуханню дальших свідків: Анелі Зизунові, Мих. Карабановського, Ол. Чайковської, Григ. Матушева, Кар. Кослявського і Колымана, поставив оборонець др. Макє внесенє, щоби: 1) переслухати як свідка п. Ол. Баріяка на доказ, що Лєсюк показував єму листи від Стецишина і не крив ся з тим; 2) щоби переслухати урядника намісництва М. Гошовського на доказ, що Лєсюк оговідав,

що діставав гроші в Варшаві, а вкінці, 3) щоби переслухати лікаря Пруса і Павліковського, які лічили Лєсюка на анемію мозку, на доказ, що він в часі, коли до него звертав ся листовно Стецишин, не був спосібний до енергичних ділань. Трибунал по нараді згідно з заявою прокуратора, рішив згодити ся лише на переслуханє п. Баріяка, а инші внески оборони відкинув.

Останній свідок Олекс. Баріяк, урядник чеського банку у Львові, вуйко обжалованого Лєсюка, зізнав, що Лєсюк читав в єго присутности перший лист Стецишина. Сьвідок виключає, щоби Лєсюк був спосібний до шпигунства. По замкненню доказового поступованя, забрав голос військовий знаток, резервовий надпоручник Вл. Фрідман. Він станув на становищі обжалованя і ствердив, що обжаловані занимали ся шпигунством в хосен Росії. По нїм промовив коротко прокуратор Фогель і піддержував в повні обжалованє. О 10. год. почав промовляти перший оборонець, др. Глявати (Пакулі), а за ним: др. Сєвісон (Вежбіцкого), др. Шіфман (Стецишинової), др. Гонігман (Харчука), др. Зарицкий (Кухаревської і Сидора), др. Лєзер (Куту) і др. Ляке, оборонець Лєсюка, який вказував, що розправа проти Лєсюка, перед тим сьвідка, а тепер обжалованого, не виказала ніякої вини, а рівночасно застеріг ся проти увільненя єго клієнта на тій основі, що обжалований видав єго шпигунське ватагу. Промови оборонців покінчили ся о год. 1/12., після чого удав ся трибунал на нараду. По годинній нараді оголосив предсідник розправи, радник Рибіцкий, засуд, який представляє ся ось як: Зофію Кухаревську засуджено на 2 роки тяжкої в'язниці, заостреної щомісячним постом; Адама Пакулу на 3 роки тяжкої в'язниці, заостреної постом що 14 днів. В додатку мають бути об'єднані по відсидженню в'язниці видалені з монархії. До кари почислено їм слідчу в'язниці: Кухаревська дістала 10 місяців і 18 днів, а Пакула 10 місяців і 12 днів. Теодор Харчук півтора року тяжк. в'язниці з постом що 14 днів. Почислено єму також до кари слідчу в'язниці 10 місяців і 16 днів. Теодора Сидора засуджено на 4 місяці тяжк. в'язниці з постом що 14 днів; Волод. Вежбіцкого на 15 місяців тяжк. в'язн. з щомісячним постом, почислено єму до кари 10 місяців і 14 днів; Ірину Стецишинову на 6 місяців тяжкої в'язниці; засуджена відсиділа вже більше чим 6 місяців в слідчій в'язниці, тому випущено єї на свободу. Лєсюка увільнив трибунал від вини і кари, а се тому, що розправа не дала ніяких доказів, що обжалований занимав ся шпигунством.

Увільнено також Куту і Дрецького; першого на тій основі, що Кута видаючи зеліничні книжочки Харчукові ділав несьвідомо, бо Харчук єго обманув. Дрецького увільнив трибунал тому, що обжалований почував ся до обов'язку примістити Пакулу в своїм мешканку, як товариша з організації П. П. С.; при тім не знав Дрецький, кого властиво у себе в дома держити. Кухаревська і Пакула застерегли собі 3 дні до надуми, прочі засуджені прийняли засуд. Сидор вголосив жалобу неважності. Прокуратор Фогель вголосив знова жалобу неважності що до засуду, на основі якого увільнено Лєсюка. На ввєсок оборонця, трибунал ухвалив випустити Лєсюка на свободу.

— Вивласненє Поляків в Прусії. Дуже негідно поступають собі Німці з Поляками в німецькій державі. Без ніякого рекурсу вивласнюють їх з землі на основі закону, який ще минушого року німецькі загорільці ухвалили в парламенті мимо опору всіх розумніших людей. Довший час надумували ся Німці, чи покорестувати ся варварським законом про вивласненє, довго важили в своїм сумлінно, чи такий вчинок, як відібране батьківської землі власним співгорожанам годить ся з Христовою наукою тай етикою ХХ. столітя. Видно однак, що інстинкт насильства, грабежи в білий день переміг, бо от сими днями чотирох Поляків, власників земельної посілости, одержало декрет вивласненя. Земля Поляків переходить в руки німецької колонізаційної комісії, за що ся комісія заплатити грошеві відшкодованє. Є се будь що будь брутальність, проти якої Поляки, а й всякий чесний чоловік мусить протестувати.

— Посольські диети. Підкомітет для реформи правилника нарад австрійського парламенту пропонує, щоби послы одержували подвійне відшкодованє, диети і відшкодованє за мешканє. Се останнє одержували би лише послы, що мешкають поза Віднем. Висота відшко-

дована за мешкане мала би виносити 3.000 К. Крім сего предсідник і містопредсідник мали би одержувати урядові побори. Висоти тих поборів не подає підкомітет; що до сего, то порішить комісія в порозуміню з правительством.

В посольських кругах догадують ся, що посли будуть одержувати около 10.000 К річно. Предсідник мав би одержувати разом з урядовими поборами 20 до 30 тисяч К, а містопредсідник 6—10.000 К.

— **Жертви огню.** Дня 11. с. м. лучили ся такі нещасливі випадки з огнем: В Жовтанцях, жовківського повіта, вибух згаданої ночі огонь і знищив три господарські будинки, вартості около 600 К. В огні згоріла селянка М. Заяць, яка вийшла до горючої стайні, щоб вигнати безрого. — Того самого дня заняло ся в Ніску, в хаті господаря Ковалія прядиво, що сушило ся на печі, на якій спав 4-літній хлопець Тома. Баба дитини, 70-літня старушка Катерина, хотіла ратувати дитину, але на вїй заняла ся одежа і она в наслідок страшного попарення в годину потім померла. Хлопець згорів в огні.

— **Півтора мільона для Відня.** В Пуркердорф помер оноді властитель реальності Роберт Глязер, котрий записав все своє майно, вартості півтора мільона корон, для міста Відня з призначенням тих грошей на допомогу для убогих без ріжниць віроісповіданя.

— **Пожар кінотеатру.** В краківській кінотеатрі „Excelsior“, що належить до Союзу католицьких жінок, вибух оноді пожежа і обняв в одній хвилі кришу. Пожарний сторож удадо ся пожежу умісцевити. Огонь ушкодив також значно внутрішнє урядженє театру. Шкоди обчислюють на около 30.000 К. Шкода Союзу жінок виносить 5.000 К. Будинок не був обезпечений, бо саме вчора минув речинець віднові обезпечення. Без жертв в людях обійшло ся лише завдяки вчасній порі. Пожежа мав спричинити театральний слуга, який пробував викликати образи, причім запалили ся фільми.

— **На поміч Черногорцям.** Із Спалатя доносять, що громада Мільна на острові Брацца, ухвалила 600 К допомоги Черногорцям. На ту саму ціль ухвалило місто Рагуза 1.500 К. Черногорці тінуть ся взагалі великою симпатією у населення південної Далматії. Много молодих людей відіхало з відтам до Черногори і стануло в ряди добровольців.

— **На поле бою.** Заряд австрійського Червоного Хреста постановив вислати до Черногори полевий шпиталь на 50 ліжок, з 2 лікарями, 15 слугами і 6 доглядачками, як також санітарними приборами; дальше полевий амбулянт з 2 лікарями, 6 санітетами і санітарним матеріалом до Подгориці. До Болгарії вжслано полевий амбулянт з 2 лікарями і 10 доглядачками. Предсідника Червоного Хреста уповажнено до видатків в случаю потреби з каси товариства на суму 150.000 К.

— **Управління підсоно Європи.** Сегорічні діймаючі зимна в цілій Європі звернули увагу учених на питанє, чи можна би в який спосіб сему зарадити. Американський учений, інженер Рікер виступає з проєктом, при помочи котрого можна би, як каже, зовсім змінити підсоно, так що ціла Европа мала би підсоно Іспанії і Італії, а Сибір, навіть найбільше висушена на північ стала би завдяки уміркованому підсоно, можливою до управи.

Все те можна би досягнути побудованєм 200 миль довгого вала на схід від Нової Землі. Сей вал не дозволить би струї, що виходить від Лябратора, а котрої студїнь може витворити 2 мільони тон леду на секунду, лучити ся з Гольфстромом, який знова має тільки горяча, що на его витворенє треба би в секунді палити два мільони тон вугля. Ті дві струї стрічають ся тепер недалеко Флярди, в місці де глибина моря виносить всего 250 м. Коли би сю зимну струю з Лябратора спрямовано о 200 миль на схід, стрічали би ся они в глибокій точці, так що горяча струя Гольфстрому переходила би над зимною, не мішаючи ся з нею і неуживаючи при тім свого тепла. Тоді отже струя Гольфстрому огрівала би о стільки сильніше західну і північну Европу, що леди, які покривають північну Швецію і Росію стопили би ся.

Рівночасно зимна струя Лябратора охолоджувала би береги Африки і поправляла

би її підсоно так, що підрівникова Африка стала би раєм. Стаянє ледів в околиці північного бігуна, мало би ще той наслідок, що змінила би ся рівновага землі і в наслідок зміни нахилєня середуща Европа мала би мати літо без ночі, т. зн., що сонце не заходило би зовсім. Потрібний до сего вал коштував би, як обчисляє Рікер, 950 мільонів франків.

Пропозицію інженера Рікера мають розслідати учені гідрологи і если покаже ся, що дійсно в сей спосіб можна так змінити підсоно Європи, буде розписана складка в цілі зібрана суми, потрібної на побудованє сего вала.

Телеграми

з дня 19. жовтня.

Атени. Грецький король видав боєвий маніфест до народу і армії, взиваючи до війни з Туреччиною.

Бігород. Урядово оголошено, що Сербія зачала нині боєвий похід проти Турків.

Царгород. Турецьке військо переступило сербську границю коло Баницка. Сербське військо уступило в глибину краю. Турки напали на місто Куршум. Сербі потерпіли великі втрати; 1 офіцер і много рядових попало в полон.

Париж. (ТКБ). Аг. Гаваса доносять з Польо: Три полки піхоти переступили границю коло Елясон і налучили на опір.

Царгород. (ТКБ). Посли сербський, болгарський і грецький виїхали на російським кораблі разом з цілим персоналом посольств.

Відень. (ТКБ). Сербське і грецьке правительство прислало своїм послам в Царгороді згідні поучення з тими, які одержав болгарський посол в справі розпочатя воєнних кроків.

Париж. (ТКБ). Вість, наче би Поанкаре мав неавком удади ся до Англії в цілі порозуміння ся з Греєм в балканських справах, є неправдива.

Париж. (ТКБ). Аг. Гаваса доносять з Тульона: Ескадра зложена з 5 воєнних кораблів, одержала приказ виїхати на побережа Сирії, коли би се було конечним в цілі оборони французьких горожан. Два кораблі є вже недалеко Сирії.

Париж. (ТКБ). До часописий доносять з Канеї, що 1.800 кретинських жовнів поїхало до Греції.

Лондон. (ТКБ). Воєнний дописець „Daily Telegraph“ доносить, що серська кіннота злучила ся з болгарською. Провідники македонських ватаг мають 60.000 мужчин.

Царгород. (ТКБ). Як зачувати, оден з американських банків предложив Туреччині позичку в сумі 10 мільонів кор.

Петербург. (Пет. Аг.). Бувший болгарський посол Папріков відіхав до Болгарії.

Петербург. (ТКБ). Російське правительство поробило рішучі представлення у Порти в справі вобідного переїзду торговельних кораблів через Дарданелі.

Рим. (ТКБ). Аг. Стеф. доносить з Царгорода, що вчора підписав султан іраде про реформи, які мають ся завести на Егейських островах. Реформи сї відносять ся до управи і судівництва і признають мешканцям повне управленє без огляду на народність і віроісповідь.

Рим. (Аг. Стеф.). Правительства Німеччини і Австрії повідомили Італію вже дня 11. с. м. що признають повну і безоглядну власть єї над Лібією зараз по осягненю порозуміння межи Італією а Туреччиною.

Рим. (ТКБ). Аг. Стеф. доносить з Уші: Мірові переговори межи Туреччиною а Італією підписано вчора о 3:45 год. по полудні.

Царгород. (ТКБ). Дневники доносять, що відшкдване за доходи Туреччини в Лібії означено на 87.000 фунтів річно, що представляє капітал 50 мільонів франків, а ту суму може в кожій хвилі зажадати Туреччина від Італії.

Петербург. З Тегерану доносять, що Саларед Давлег з поспіхом йде на Тегеран, а навіть вже мав окружити Тегеран.

Берлін. Пруський сойм буде скликаний на день 22. с. м.

Сераєво. (ТКБ). Сойм Босні і Герцоговини скликано на день 22. с. м.

Перше і одинокє Руске Товариство Взаїмних Обезпечень на житє і ренти

„КАРПАТІЯ“

Почетний президент: Его Ексцеленція митрополит Андрей гр. Шептицький.

„Карпатія“ вибудована на найсоліднійших основах. „Карпатія“ приймає обезпеченя на житє у всіх найдодігнійших комбінаціях при найкориснійших умовах: на дожитє, посмертні капітали, посяги і ренти. „Карпатія“ дає обезпеченнєм всякі користи, які може дати нинішний стан техніки обезпеченє на житє і соліднє, оглядне діловодство. „Карпатія“ основана на взаємности і має на увазі лиш хосен своїх членів. Чисті зиски вертають ся як членські дивіденди. „Карпатія“ видає поліси, які по трілітнім тривку стають неоспоримими і незападальними.

Нема жадного иншого руского асекураційного товариства на житє лишє одна, однісінка „КАРПАТІЯ“. Обовязком кожного руского Русина є підпирати лиш своє асекураційне товариство і обезпечуватись лиш в „КАРПАТІІ“.

„Карпатія“ передає всюди спосібним і ретельним людям по містах і селах свою агентуру.

Найневійшим способом ошадности є обезпеченє житє. Кождий хто хоче забезпечити свій родині красну будучність, своїм дочкам посяг, або собі удержанє на старість, най обезпечує ся на житє в „КАРПАТІІ“.

За короткий час своєї діяльності „КАРПАТІЯ“ здобула собі загальну прихильність і довіре навіть в чужинцях, та за короткий час свого істнованя позискала 1411 внесків на суму обезпеченя 4.846.300 К, з того виставлено 1064 поліс на загальну суму обезпеченя 3.433.700 К з річною премією 156.940 К 90 с.

Близіи інформації що до обезпечень і агенцій уділяє Філія товариства у Львові, ул. Руска ч. 18 коло „Дістера“. Філія приймає також зголошеня внесків на обезпеченє на житє і ренти. (449)

Ол. Барвіньський: *Значінє українсько руского народу для Австро-Угорщини* (перекл. розвідки в Österreichische Rundschau з 1. мая 1912) ціна 20 сотиків. Дістати можна в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка у Львові.

Рух залізничних поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейского.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години нічні від 6:00 вечером до 5:59 рано означені підчеркнєнем чисел мінутних.

Вігізг зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12:35, 3:40, 8:22, 8:35, 2:05§, 2:45, 3:45*, 5:46†, 6:05, 7:00, 7:30, 11:10.
*) до Ряшева. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня. †) до Мпани.
До Підволочиск: 6:10, 10:35, §2:16, 2:27, 2:50†, 8:40, 11:13.
†) до Красного. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня.
До Черновець: 2:50, 6:10, 9:15, 9:37, 2:25, 3:05*, 6:28†, 7:55*, 11:00.
*) до Станіславова. †) до Коломиї. *) до Ходорова кожного попереднього дня перед неділю і сьвятом.
До Стрия: 6:00, 7:30, 10:02 §, 1:45, 6:50, 11:25. §) від 16/6 до 8/9 включно лишє в неділю і рим.-кат сьвята.
До Самбора: 6:58, 9:05, 3:50, 10:56.
До Сокаля: 7:35, 2:21, 8:00, 11:35*. *) до Рави рускої (лише в неділі).
До Яворова: 8:40, 5:45.
До Підгаєць: 5:55, 4:53.
До Стоянова: 7:55, 6:00.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 6:25, 10:55, 2:29*, 2:42, 3:07†, 9:01, 11:30.
†) до Красного. *) від 15/5 до 30/9 включно що дня.
До Підгаєць: 6:09, 1:21*, 5:15, 10:40 §). *) лишє до Винник. §) до Винник лишє в суботу і неділю.
До Стоянова: 8:12, 6:17.

з двірця „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 6:28, 1:40*, 5:36, 10:59 §). *) лишє до Винник. §) до Винник лишє в суботу і неділю.
Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відїздить о год 2 мін. 16 по полудни з перону 2, Нр. сходів II.
Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2 мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.
Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відходить о годині 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

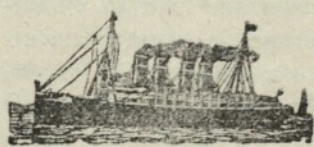
Локальні поїзди.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6:02.

До

АМЕРИКИ
КАНАДИ

найліпше перевозить

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецька 99.

Ціна переправи кораблем 220 корон за дорослі особи разом з поголовним податком, а 120 К за діти понизше 12 літ з погол. подат.

Уважайте на ч. 99.

ВІДІЗД З ПОРТІВ:

Івернія з Триесту 29. жовтня.

Карпатія з Триесту 12. листопада.

Ляконія з Триесту 28. листопада.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найскорші і найвеличавіші пароходи на сьвітї:

Люзітанія, дня 26/10. 14/12.

Мавританія, дня 16/11. 7/12.

Накладом Piusverein-у появили ся гарно виконані ілюстровані переписні листки з малюнками артиста-малюра Асмана, які представляють найбільше займаючі сцени з другої турецької облоги Відня.

Сї листки висилає

Kanzlei des Piusvereines,

Wien, I. Bäckerstrasse 9.

по 1К 60 с за серію (20 листків) разом з поштовою оплатою. Поодинокий листок коштує 10 сот. Замовлення належить вислати на висше згадану адресу.

Музичні струменти

як: скрипки, цитри, кларнети, труби, мандоліни і т. д. а також ровери та прибори до тихже, поручає по дешевших цінах як деінде: Укр. висилковий дім „ОРКАН“ Львів, Коперника 18. Соколам і Січам, ученикам і учителям великий опуст. Також на рати. 388(20)